

# Jobben först: En starkare arbetslinje



Socialdemokratisk politik handlar om att skapa frihet för människor att forma sina egna liv, uppmuntra utveckling och se möjligheter. Därför är vårt mål arbete åt alla – full sysselsättning. En starkare arbetslinje är vårt medel för att nå dit. Var och en av oss som bor i Sverige ska ha möjlighet att utveckla vårt kunnande och ta vår del av ansvaret för vår egen och Sveriges utveckling.

Det egna arbetet är grunden för människors försörjning och frihet. Utifrån detta har vi under decennier format och utvecklat den politik som utgör arbetslinjen. Vi har också utgått från den klassiska devisen: att var och en av oss måste bidra efter vår bästa förmåga. Alla som kan ska arbeta. Och arbete ska alltid löna sig för alla.

Arbetslinjen rymmer rättigheter, möjligheter och skyldigheter. De av oss som förlorar jobbet har rätt till stöd för att sadla om eller gå vidare. På så vis kan fler ta vara på de nya chanser som en ekonomi i utveckling ger. Det skapar jobb och framtidstro. Förändringstryggheten är ett av arbetslinjens nav. Den handlar om rätt till en bra och effektiv förmedling av arbeten, rätt till kompetent vägledning och andra aktiva insatser som underlättar vägen till ett nytt jobb; utbildning, praktik och subventionerade anställningar.

Arbetslinjen innebär också skyldigheter, som att arbeta efter förmåga, att aktivt söka jobb och utveckla sitt kunnande och sin arbetsförmåga. Det handlar om skyldigheten att ställa om – att byta yrke, vidareutbilda sig, omskola sig eller att flytta när så krävs.

En stark arbetslinje är livsnerven i den nordiska, socialdemokratiska välfärdsmodell som skapar hög sysselsättning, låg arbetslöshet och jämlikhet och som motverkar fattigdom och ger människor möjlighet att utvecklas. I vår välfärdsmodell delar vi utvecklingens risker och kan därför välkomna de möjligheter som frihandel och teknisk utveckling innebär.

Vår starkare arbetslinje har fyra försvarslinjer:

- För det första; *en politik för att de nya jobben ska skapas* – idéer för entreprenörskap, innovationskraft och kreativitet.
- För det andra; *en politik för ett inkluderande arbetsliv* – idéer för kreativitet, inflytande och utveckling på våra arbetsplatser.
- För det tredje; *en politik för utveckling och förändring på arbetsmarknaden* – idéer för utveckling av kunnande och kompetens för dem av oss som jobbar och för dem av oss som förlorar jobbet.
- För det fjärde; *en politik för trygghet för förändring* – idéer för att utveckla en väl fungerande inkomstrygghet som uppmuntrar utveckling för enskilda personer och för Sverige som land.

# Jobben först: En starkare arbetslinje

## Kreativa Sverige – den jobbskapande politiken



Vårt mål är arbete åt alla – full sysselsättning. Vi måste ha en kreativ politik för att nya jobb ska skapas. Det räcker inte med en politik till stöd för dem som förlorar jobbet.

Den ekonomiska politiken måste syfta till full sysselsättning och kamp mot arbetslöshet. Grunden är en bra lönebildning och arbetsmarknad samt starka offentliga finanser. En ekonomisk politik som håller räntor och inflation nere och konsumtion uppe gör att svenska företag kan växa och anställa.

**Entreprenören – inte bara storföretagen.** Vi har ofta sett till företagens behov men ibland glömt bort entreprenören. Vi är löntagarnas parti, men också företagarnas. Entreprenörernas idéer, kreativitet och envishet skapar framtidstro och nya jobb.

- Det ska vara tryggare än i dag att röra sig mellan företagande och lönearbete. Vi vill göra entreprenörskap till en del i utbildningen. Vi vill ha en Trygghetsgaranti för företagare och ett ”Starta-åter-stöd” för företagare som behöver en ny chans.

**Tjänstesektorn – inte bara industrin.** Vi vet hur viktigt det är föra en politik som utvecklar industrin. Det är särskilt angeläget i den rådande jobbkrisen. Det behövs en omläggning av dagens politik som saknar åtgärder för att möta utslagningen av industrijobb. Vi vill stimulera fler nya jobb i tjänstesektorn.

- Sverige behöver mer utbildning, forskning och utveckling för ökad internationell konkurrenskraft i den högproduktiva tjänstesektorn. Vi vill investera i besöksnäringen. Vi vill genomföra ett framtidsprogram för kreativa branscherna. Ökad export av tjänster som kommer från välfärden.

**Jobbskapande – inte bara jobbvärande.** Den svenska modellen har gjort att svenska löntagare varit förändringsbenägna. Men globaliseringen skapar också oro. Vi socialdemokrater måste vässa vår jobbskapande politik för att ta vara på möjligheterna i förändringen.

- Vi ska stimulera forskning, innovationer och entreprenörer som vågar det nya. Det behövs ett gott partnerskap mellan kommun och näringsliv. Offentlig upphandling måste främja nya lösningar.

**Förändringstrygghet - inte bara inkomstrygghet.** Vi tror inte på fruktan som drivkraft för jobb och minskad arbetslöshet. Inkomstryggheten är viktig, men enbart den hjälper inte människor vidare. Vi vill skapa en mångfald utbildningsmöjligheter som gör att människor kan välkomna ekonomins omställning.

**Sverige – en kreativ ekonomi.** Vårt välstånd vilar på att vi förmår producera varor och tjänster som slår vår omvärld med häpnad. Vi kan bara ta bra betalt för våra insatser om andra länder inte förmår skapa det vi skapar. Det handlar om att vi ska besitta kunnande och kompetens som andra saknar.

- De kreativa näringarna bör ha samma möjligheter till finansiering av investeringar som traditionell industri. De kreativa näringarnas export ska vara en naturlig del av Exportrådets verksamhet.

**Vårt mål är att Sverige ska vara ledande i världen på att ge elektronisk service till medborgare och företag.** Genom att effektivisera administrationen av uppgifter frigörs resurser. Det offentliga måste väga värdet av varje insamlad uppgift mot kostnaden för företagaren att ta fram informationen.

- Vi vill samla insamlingen av uppgifter från näringslivet till en portal.

# Jobben först: En starkare arbetslinje

## Det inkluderande arbetslivet



Ett skapande arbetsliv är grunden för att fler ska kunna bidra med mer. Det räcker inte med att vi skapar fler jobb – om de nya jobben sliter ut människor i förtid. Vårt mål är ett skapande arbetsliv som leder till utveckling – inte utslagning.

Arbetslivet blir mer krävande. Jobbet ställer högre krav på prestation än tidigare. Många får allt svårare att vara kvar på arbetsmarknaden – och många har svårt att ta sig in. Det gäller även personer med lång arbetslivserfarenhet och hög utbildning.

Ohälsa är tydligt bundet till klass och kön. Arbetare är värre drabbade än tjänstemän och kvinnor värre drabbade än männen. Med rätt möjligheter och stöd kan många fler än idag bidra aktivt i arbetslivet. Ett kreativt arbetsklimat innebär vinster i form av ökad närvaro, trivsel, kvalitet och produktivitet.

- Ett handslag för inkludering med arbetsmarknadens parter ger alla möjlighet att bidra i arbetslivet.
- Arbetsmiljö och arbetsvillkor i välfärdens verksamheter ska utvecklas. Vi vill stärka facklig-politisk samverkan för att skapa Mönsterarbetsplatser.
- Vi vill att offentliga tjänster ska kunna tillsättas genom ett oidentifierat ansökningsförfarande. Den offentliga upphandlingen bör kunna använda sig av antidiskrimineringsklausuler. Vi vill ge den som kommit till Sverige nyligen snabbaste vägen in i arbetslivet eller eget företagande.

Vi accepterar inte att människor vägras delta i arbetslivet till följd av sjukdom eller skador – eller för att de inte kan prestera 100 procent hela tiden. Svenska arbetsplatser ska vara tillgängliga för alla.

- Vi vill investera i utbildning för att öka möjligheten att hitta ett jobb för personer med funktionsnedsättning. Traineeplatser för ungdomar med funktionsnedsättning. Fler måste erbjudas anställning genom lönebidrag. Med bättre hjälpmedel kan fler delta i arbetslivet.
- Vi vill se över formuleringen av Samhalls mål. Det företagsekonomiska kravet på Samhall ska inte överordnas det samhällsekonomiska – och leda till att människor som behöver stöd sällas bort.

Arbetslivet har blivit både tryggare och säkrare. Men arbetsmiljön har samtidigt försämrats på en rad områden – både i industrin och i tjänstesektorn.

- Arbetsmiljöarbetet ska stärkas i samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare. Vi vill investera i forskning och utveckling på arbetsmiljöområdet. Företagshälsovården bör vara kvalitetssäkrad och omfatta alla i arbetslivet.
- Knoppen – inte bara kroppen. Friskvård ska komma hela människan till del.

Våra krav på trygga och jämställda arbetsvillkor är krav för frihet, självständighet och jämlikhet. Kvinnor dominerar på låglönejobb med ofrivilliga deltider och otrygga arbetsvillkor.

- Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet. Andelen tillsvidareanställningar ska öka. Fast anställning ska vara regel – inte undantag. I Sverige ska svenska löner och villkor gälla.

Kompetensförsäkringen ger den enskilde den ekonomiska möjligheten att vidareutbilda sig,

- Vi vill ta nästa steg och skapa en kompetensförsäkring för Sveriges yrkesverksamma.
- Sverige behöver en nationell arbetslivsstrategi utvecklad i samverkan med arbetsmarknadens parter.

# Jobben först: En starkare arbetslinje

## Aktiv arbetsmarknadspolitik



Vårt mål är ett Sverige i kreativ förnyelse där människor får möjlighet att växa och utveckla sin fulla potential. Det kräver att nya jobb skapas och utvecklas. Det innebär också att gamla jobb försvinner – i små och stora företag, i det offentliga och i det privata. Men förnyelsen är bara ett mål för att den bär hopp om förbättring.

Politikens uppgift är att skapa trygghet, samhörighet och sysselsättning för att Sverige ska utvecklas som land. Vi kan inte acceptera att de av oss som förlorar jobbet måste ta ett steg tillbaka i sin utveckling. Därför måste tiden mellan jobb vara en tid av lärande och utveckling – inte en tid av utslagning när människor bara tvingas sänka sina anspråk på vad arbetslivet har att erbjuda.

Vi behöver ett 2000-talets folkhem för förändring. Åt var och en – även dem av oss som förlorar jobbet – möjlighet till utveckling. Av var och en öppenhet för förändring.

De av oss som förlorar jobbet förlorar inte sällan ett gångbart yrkeskunnande. Vissa jobb försvinner och kommer aldrig tillbaka. Men människor ska inte slås ut för att jobb slås ut. Därför behöver de av oss som förlorar jobbet ett aktivt stöd med snabb och kvalificerad kompetensutveckling. Idag har stödet till stora delar monterats ned och Arbetsförmedlingen har fått en omöjlig uppgift av den moderatstyrda regeringen.

- Vi vill möta jobbkrisen med ett Kompetenslyft – ett Kunskapslyft för nästa årtionde. Hundratusentals människor behöver utbildning i grundskola, gymnasium eller Yrkeshögskola.
- Det behövs stark samverkan för att yrkesutbildningen ska få rätt omfattning, inriktning och kvalitet.
- Arbetsförmedlingen måste rikta sig till alla. Högutbildade, de av oss som har ett jobb men vill byta till ett annat, deltidsarbetslösa och de av oss som har försörjningsstöd. Det är en generell välfärdspolitik.
- Vårt mål är tydligt och enkelt: Arbete åt alla. Den som kommer till Arbetsförmedlingen och tar sin del av ansvaret för sin utveckling ska ha alla möjligheter att komma vidare till ett jobb.
- Vi ska bygga ut den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen. Säkra kvaliteten inom arbetsmarknadsutbildningen och andra arbetsmarknadsprogram. Arbetsmarknadsutbildning handlar om utbildningar som ger jobb snart. Vi vill öka jämställdheten i arbetsmarknadsutbildningen.
- Kvaliteten i arbetsmarknadsinsatserna ska höjas. Insatser ska leda vidare till jobb.
- Nyanlända ska redan under introduktionen erbjudas validering och kompletteringsutbildning. Ett snabbt spår in i högskolan för dem som kommer till Sverige och har högskolebakgrund. Intensivutbildning i svenska på högskolan för nyanlända akademiker. Undervisningen i svenska bör bli mer individualiserad, flexibel och yrkesinriktad.
- Vi vill införa Jobbkontrakt med ömsesidiga åtaganden mellan Arbetsförmedlingen och den enskilde med försörjningsstöd som innebär en tydlig, trovärdig och tidsbegränsad väg till arbete.
- De som mött arbetslinjens höga krav ska få möjlighet att bidra efter förmåga – med arbetspraktik, i en längre utbildning eller i ett Utvecklingsjobb. Ett Utvecklingsjobb innebär meningsfulla arbetsuppgifter under en längre period med en lön och andra villkor kopplad till kollektivavtal.

# Jobben först: En starkare arbetslinje

## Arbetslöshetsförsäkringen



Vårt mål är en väl fungerande arbetslöshetsförsäkring som är enkel att förstå, som bidrar till rörlighet på arbetsmarknaden och som lägger grunden för en bred uppslutning kring öppenhet och utveckling i svensk ekonomi. En bättre arbetslöshetsförsäkring som omfattar flertalet löntagare är en avgörande del av en starkare arbetslinje. Alla ska kunna känna en väl grundad tilltro till att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som den ska – att den ger en pålitlig inkomstrygghet och att den inte missbrukas.

Vi vill skapa en väl fungerande inkomstrygghet som också ger möjligheter till utveckling av den aktiva arbetsmarknadspolitiken och lämnar utrymme för utveckling av välfärdens andra delar. Vi vill se förstärkningar av a-kassan – och att dess roll som omställningsförsäkring blir tydlig.

Det är och bör vara frivilligt att vara med i a-kassan. A-kassan ska vara så attraktiv att de allra flesta väljer att gå med. Idag är avgifterna till a-kassan högre i branscher med högre risk för arbetslöshet. I praktiken innebär de högre avgifterna att ännu fler lämnar a-kassan i de branscher där arbetslösheten är högst. Genom att finansiera arbetslöshetsförsäkringen gemensamt läggs grunden för en frivillig arbetslöshetsförsäkring som omfattar nästan alla.

- Alla ska ha råd att vara med i a-kassan och de allra flesta ska vilja vara med. Vi vill sänka den enskildes totala avgift till a-kassan rejält. Detta förslag har högsta prioritet.
- Avgifterna till a-kassan ska inte vara beroende av risken för arbetslöshet.

Vi vill att de allra flesta arbetstagare ska kunna skydda sin inkomst och sin ställning på arbetsmarknaden. Därmed bidrar a-kassan till högre produktivitet.

- Vi vill höja ersättningsnivån och taket i a-kassan rejält även om det kräver betydande resurser. De allra flesta ska ha en ersättning som motsvarar 80 procent av sin tidigare lön
- Kvalificeringsreglerna i a-kassan har blivit för dåliga och för krångliga. Fler ska kunna kvalificera sig för full ersättning. Tryggheten för den som är deltidsarbetslös måste stärkas.

Olika människor har olika förutsättningar att anpassa sig till arbetsmarknadens krav – att flytta eller utbilda sig till nya jobb. Vi vill ha krav utan kränkning. Under den tidiga arbetslöshetsperioden ska man kunna söka jobb i ett begränsat område. Detta område ska vidgas med tiden.

- Bra kontroll av aktiviteten hos dem som söker jobb är en förutsättning för att a-kassan ska fungera bra. För den som nekar att söka ett anvisat arbete eller till att ta en anvisad insats ska ersättningen trappas ner och om det sker upprepade gånger stängas av.
- Ingen ska lämnas vind för väg. Om den aktiva arbetsmarknadspolitiken inte leder till jobb ska den som förlorat jobbet kunna få ett erbjudande om en längre utbildning eller ett Utvecklingsjobb.
- Den som varit arbetslös länge och tagit sin del av ansvaret ska kunna erbjudas en dörr ut ur arbetslöshet – en längre utbildning eller ett Utvecklingsjobb.
- Alla ska kunna bidra i arbetslivet efter förmåga. Vårt mål är arbete åt alla. De som tar den nya möjligheten till utbildning eller Utvecklingsjobb får en annan försörjning än a-kasseersättning.